

Аналізуючи безпосередній зв'язок «студент—викладач» варто зазначити, що він являє собою певну систему (прийомів і навичок) взаємодії студента та викладача за допомогою різних способів обміну інформацією, заходів впливу й організації взаємовідносин учасників процесу навчання. Викладач має реагувати на ту інформацію, яку йому передає студент, а якщо систематизовані результати матимуть певні тенденції, то слід обов'язково їх врахувати при викладанні відповідної дисципліни.

Таким чином, зворотний зв'язок у навчанні спрямовує студентів на самовдосконалення, а викладачам допомагає розкрити увесь свій педагогічний потенціал.

Волосенко А. В., аспірант
кафедри педагогіки та психології

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Формування й розвиток творчих здібностей майбутніх фахівців є актуальною проблемою у педагогічній науці й практиці. Вона знайшла своє відображення у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Так, їх розглядають як: здатність особистості дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях; спрямованість на відкриття нового і здатність глибокого усвідомлення свого досвіду (Е.Фромм); синтез властивостей особистості, які характеризуються ступенем відповідності певного виду творчої діяльності, вимогам до неї та зумовлюють її результативність (Т. Равлюк, Т. Москалець, С. Баган, Є. Зверева); продукт саморозвитку, самостійного розв'язання завдань і розкриття закономірностей і зв'язків між предметами і явищами, продукт роботи мозку на шляху «від відкриття істин, усім відомих, до відкриття істин, нікому невідомих» (К. Цюлковський); особливий вид розумових здібностей, які виражаються в умінні породжувати мислительну діяльність за межами вимог, відхилятися під час мислення від традиційних норм, генерувати різноманітні оригінальні ідеї та знаходити способи їх практичного вирішення (В. Рогозіна). Незважаючи на варіативність визначень учених щодо поняття

«творчих здібностей», всі вони сходяться на думці, що творчий розвиток особистості відбувається через навчання і завдяки йому.

Завдання вищої школи полягає у тому, щоб забезпечити атмосферу психологічної захищеності кожному студентові, створити такі умови, за яких кожний майбутній фахівець міг би повірити у свої власні можливості, здібності, усвідомити свої сильні і слабкі сторони, відчувати потребу в професійному зростанні й самовдосконаленні власної особистості. Ось чому важливим завданням вузівської підготовки майбутніх учителів є розвиток їхніх творчих здібностей, нестандартного мислення, формування вмінь та навичок здійснювати навчально-виховний процес на творчому рівні. У зв'язку з цим перед кожним викладачем стоїть завдання виявити, закріпити у студентів прагнення і потяг до творчого самовираження, а також створити всі необхідні умови для їхнього подальшого розвитку. Важливу роль у розв'язанні цього завдання відіграють, на нашу думку, заняття з дисциплін психолого-педагогічного циклу. У КНЕУ викладання психолого-педагогічних дисциплін реалізує кафедра педагогіки та психології, викладачі якої особливу увагу приділяють розвитку особистості, зокрема творчого потенціалу студентів в умовах стандартизації освіти.

Предмети психолого-педагогічної підготовки дають змогу студентам пізнати закономірності своєї психічної діяльності, сформувати потребу в особистісному розвитку і самовдосконаленні, навчитись виявляти психологічні особливості інших людей, будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей в процесі навчання. Тим самим створюються умови для кращої адаптації студентів до навчання в університеті і закладаються основи ефективної реалізації майбутньої професійної діяльності.

Завдання, які вирішують викладачі, полягають у залученні кожного студента до практичної творчої діяльності, створенні умов для їх творчості в навчальному процесі та втіленні власних задумів. Творчий характер носить не тільки вирішення майбутнім спеціалістом професійно-педагогічних завдань у процесі навчання, але і спосіб втілення цих рішень у життя.

З метою створення оптимальних умов для розвитку творчих здібностей викладачі використовують різного типу нестандартні завдання. Зокрема, такими можуть бути завдання на: конструювання ситуації; виявлення або формулювання актуальної

педагогічної проблеми; з недостатньою вихідною інформацією; пошук необхідної інформації; діагностику вихідного стану педагогічного об'єкта; пошук конструктивного розв'язання педагогічної проблеми; вибір цілі, прийняття рішень, стратегії діяльності; вивчення способів і прийомів перенесення педагогічного досвіду в інші умови; висунення гіпотез, уточнення умов, корекцію цілей та алгоритму розв'язання педагогічної проблеми; добір оптимальних педагогічних технологій; виявлення помилок; модернізацію змістових і технологічних сторін професійної діяльності; прогнозування перспектив запропонованого розв'язку; добір критеріїв аналізу й оцінки педагогічних явищ і процесів; аналіз і оцінку різних точок зору з конкретних проблем; оволодіння теоретичними й емпіричними методами наукових досліджень.

У вищій школі нині використовуються різноманітні організаційні форми і методи підготовки студентів до майбутньої творчої діяльності, а саме: моделювання, мікро дослідження, метод проєктів, аналіз конкретних ситуацій, ділові та рольові ігри, «мозковий штурм», дискусія, тренінг. Практика свідчить, що ці форми й методи активного навчання студентів сприяють розвитку творчих здібностей, прояву їхньої творчої активності.

*Гришко О. М., доц. кафедри
теорії та історії держави і права*

ЗНАЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Відомо, що вищий навчальний заклад — це освітній, освітньо-науковий заклад, який заснований, і діє відповідно до законодавства про освіту, реалізує відповідно до наданої ліцензії освітньо-професійні програми вищої освіти за певними освітніми та освітньо-кваліфікаційними рівнями, забезпечує навчання, виховання та професійну підготовку осіб відповідно до їх покликання, інтересів, здібностей і нормативних вимог у галузі вищої освіти. Змістом вищої освіти є обумовлена цілями та потребами суспільства система знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив роз-